

Tampereen kehityshankkeet vaalikaudella 2011-2015

Tampereen kaupunki
Pormestarin esikunta
Yhteysjohtaja Kirsi Koski

PL 487
33101 Tampere

gsm 050 3302 103

kirsi.koski@tampere.fi

Tampereen kehityshankkeet vaalikaudella 2011 - 2015

Tampereen kaupungin visio on olla sujuvan elämän suuri kaupunki. Elämä on sujuvaa, kun palvelut, liikenne ja arki kokonaisuutena toimivat. Sujuvuus edellyttää usein rajojen ylittämistä niin organisaatioiden kuin kuntien välillä.

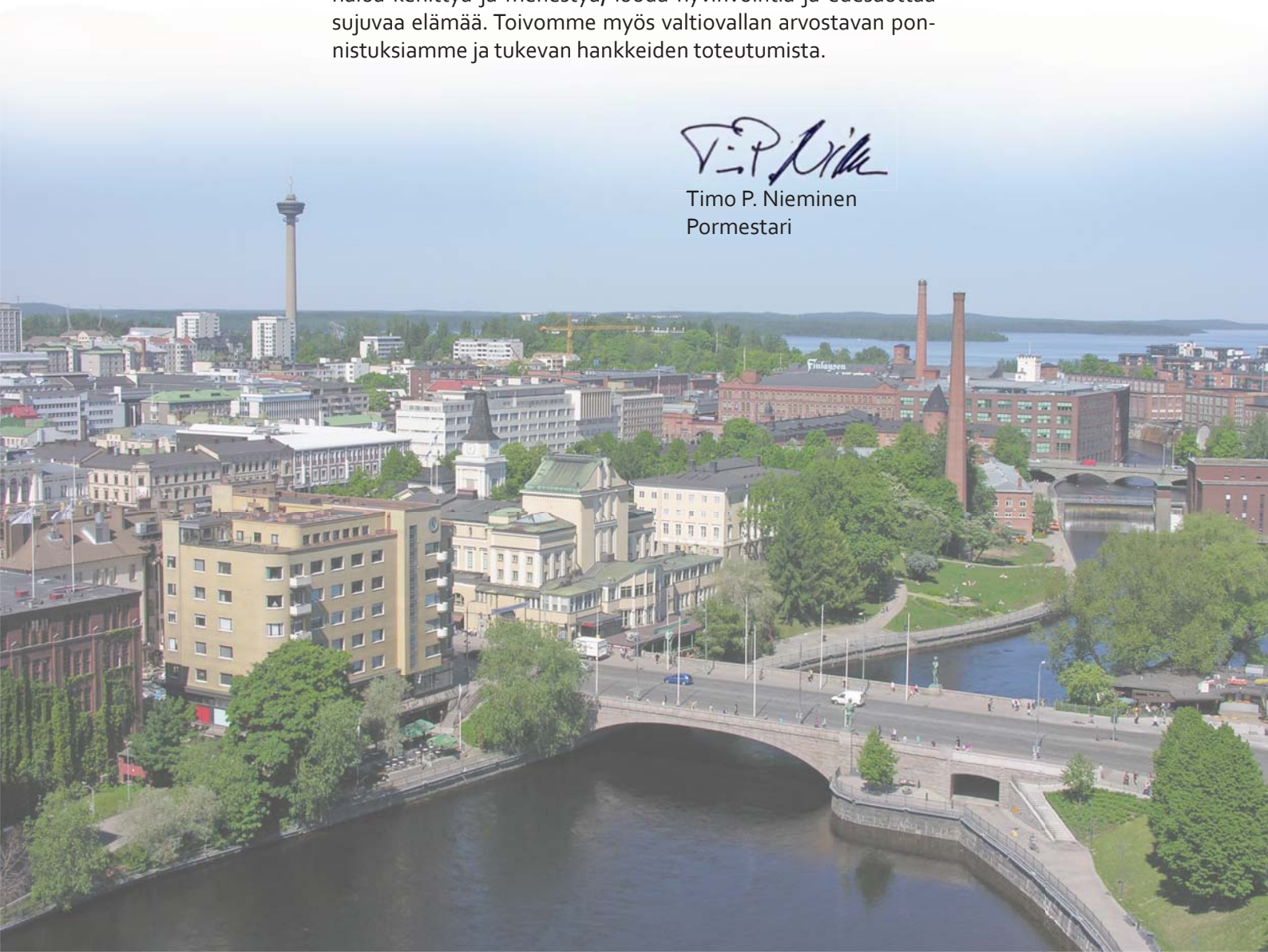
Tampere haluaa olla vastuullisesti kehityksen kärjessä. Vastuullisuus sisältää vakavan lupauksen kehittää kasvavaa kaupunkia kestävästi. Asiakaslähtöiset palvelut, ympäristön huomioon otavat valinnat ja osaaminen nostavat Tampereen edelläkävijäkaupungiksi.

Tampere on maakunnan veturi ja maan toiseksi suurin talousalue. Tampereen menestyminen vaikuttaa koko Pirkanmaahan. Suurten kaupunkien merkitys koko Suomelle on kiistaton. Tampereen kaupunki on yhtenä allekirjoittajana kuuden suurimman kaupungin yhteisessä hallitusohjelmakannanotossa.

Tässä esitteessä on esitelty Tampereen merkittäviä kehityshankkeita. Esitteeseen valitut hankkeet kuvaavat Tampereen halua kehittyä ja menestyä, luoda hyvinvointia ja edesauttaa sujuvaa elämää. Toivomme myös valtiovallan arvostavan panostuksiamme ja tukevan hankkeiden toteutumista.

Timo P. Nieminen
Pormestari

Uusi kaupunginosa ydinkeskustaan

Aivan ydinkeskustaan sijoittuvan ratapiha-alueen kattamisella luodaan uusi upea kaupunginosa. Suunnitteilla on yli 100 000 m² verran toimisto- ja liiketilaa, asumista sekä yli 10 000 katsojapaikan monitoimiareena. Hanke on yksityinen, ja kaupunki toimii hankkeen mahdollistajana. Valtuusto on tehnyt asiaa koskevan periaatepäätöksen mm. kannen rakentamiseen osallistumisesta toukokuussa 2010.

Hankkeen pääsuunnittelija on maailmankuulu amerikkalainen Daniel Libeskindin arkkitehti-toimisto.

HANKKEEN TILANNE:

Monitoimiareena muodostaa suomalaisen vaihtoehdon maailmanlaajuisille tapahtumille. Tampereen rautatieasema-alueesta raiteistojärjestelyjen kehittämisestä on Liikenneviraston kehittämissuunnitelma, jonka toteuttaminen tämänkin hankkeen seurauksena entistä tärkeämpi, koska rakentaminen tulee kytkeä Areenan kansirakenteiden toteutukseen. Tulee toteuttaa alkaneella vaalikaudella.

TAVOITE:

Edellyttää valtion avustuksen saamista.

Kuvat: Copyright Studio Daniel Libeskind for NCC

Keskustan kehittäminen

Strateginen Keskustahanke käynnistyi vuoden 2011 alusta. Hanke toteuttaa kaupunkistrategian päämääriä muun muassa ehyttä ja tiivistä kaupunkirakennetta sekä elävää keskustaa.

Keskustan kehittämisohjelman tarkoituksena on luoda maankäytön ja liikenteen kokonaiskonsepti, jolla vastataan kehittämishaasteisiin, kehitetään keskustaa viihtyisäksi ja elinvoimaiseksi ja luodaan pohja keskustan pitkäjänteiselle ja johdonmukaiselle kehittämiselle.

Kehittämisohjelma sisältää keskustavision, keskustan kehittämisen strategiset kulmakivet, kehittämislinjaukset toimenpiteineen ja alustavan aikataulun.

Vireä ja houkutteleva kaupunkikeskusta edistää koko seudun elinvoimaisuutta. Tampereen keskustan elinvoimaisuuden turvaamiseksi on tärkeää huolehtia sen tavoitettavuudesta kaikilla liikennemuodoilla. Maanalaisten paikoituslaitosten rakentamisella ydinkeskustan alle mahdollistetaan keskustan kiinteistöjen kehittäminen ja kaupan säilyminen elinvoimaisena. Turvallinen, ihmisten ehdoilla toteutettu maanalainen paikoitus kiinteistökohtaisine ylösnousuineen helpottaa Hämeenkadun ympäristön tavoittamista. Se antaa myös mahdollisuudet parantaa maanpäällistä katumiljöötä nykyistä turvallisemmaksi ja viihtyisämmäksi.

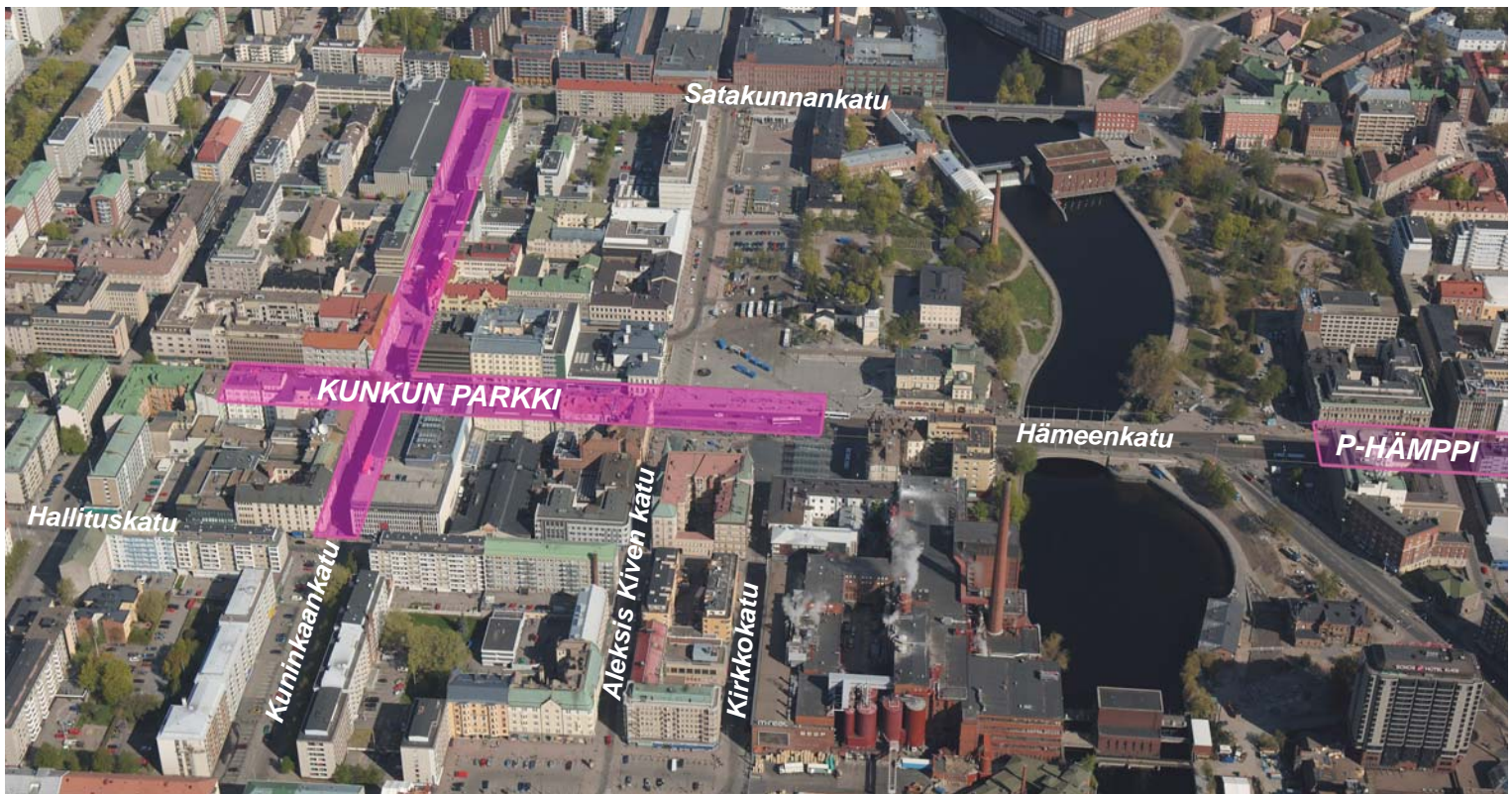
V. 2012 valmistuu kosken itäpuolella P-Hämppi, minkä jälkeen on tarkoitus toteuttaa välittömästi vastaava kalliopysäköintihanke – työnimeltään Kunkun Parkki - myös kosken länsipuolelle. Sen on tarkoitus palvella erityisesti kahta tavarataloa, niiden välistä Kuninkaankadun kävelykatuosuutta, Kauppahallia ja Keskustorin aluetta. Molempia paikoitusluolia on mahdollista vielä myöhemmin laajentaa kaupungin tulevien kehittymistarpeiden mukana.

HANKKEEN TILANNE:

Keskustahanke mahdollistaa yksittäisten kohteiden asemakaavojen muuttamisen ja toimii pohjana käynnistytävälle keskustan strategisen osayleiskaavan laatimiselle.

TAVOITE:

Tampereen ydinkeskusta on muodotumassa sekä seudun kasvun että keskustan aktiivisen kehittämisen seurauksena yhdeksi valtakunnan vetovoimaisimmaksi alueeksi ja tarjoaisi myös valtion eri tyyppisille toimijoille ja virastoille erinomaisen sijoitautumispaikan, jota valtion tulisi enenevästi hyödyntää. Keskustan strateginen osayleiskaava on uusi maankäytön suunnittelu työkalu, jonka laatiminen mahdollistaa valtion ympäristöhallinnolle erinomaisen pilottikohteen myös maankäyttö- ja rakennuslain mahdolliselle kehittämiselle. Kaupunki toivoo, että valtio hyödyntäisi päätöksissään em. mahdollisuuksia ja myös osallistuisi tähän strategiseen suunnitteluun.

Rantaväylän tunneli

Tampereen keskustan ja Näsijärven väliin on rakentunut liikennemääriltään ja ympäristöhäiriöiltään jatkuvasti kasvava valtakunnallinen liikenneväylä. Keskustan tuntumaan suunnitellaan 2,3 kilometriä pitkää ydinkeskustan alittavaa tunnelia.

Ratkaisulla sujuvoitetaan liikennettä sekä vapautetaan maa-alueita paremmin kaupunkilaisen käyttöön. Tunneliratkaisun avulla nykyisen vilkkaasti liikennöidyn tien tilalle voidaan rakentaa keskustan tuntumaan Näsijärven upeisiin rantamaisemiin Ranta-Tampellan asuinalue. Toteutuksen myötä myös ympäristökuormitusta ja liikenteen aiheuttamat haitat kaupunkirakenteeseen vähenevät. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on mukana hankkeen suunnittelussa.

HANKKEENTILANNE:

Valtion liikennepoliittisen selonteon vaalikauden 2007-2011 ainoa toteutumaton tiehanke. Tiesuunnitelma ja asemakaava valmistumassa. Hankkeen toteuttaminen voitaisiin käynnistää v. 2012 aikana.

TAVOITE:

Valtion tulevassa lisätalousarviossa tulisi olla tilausvaltuudet hankkeen toteuttamiselle valtion ja kaupungin välillä jo solmitun aiesopimuksen mukaisesti.

Santalahden eritasoliittymä.

Ranta-Tampella.

Raideliikenteen kehittäminen

Tulevaisuudessa bussiliikenteen kanssa katuverkossa kulkeva raitiotie muodostaa Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikenteen rungon. Joukkoliikenteen lisääminen on ollut keskeisessä asemassa Tampereen seudun liikennesuunnittelussa viimeisen viiden vuoden aikana. Lisäksi joukkoliikenteelle on määritelty haastavat tavoitteet seudun ilmastostrategiassa.

Katuraitiotiehankkeella kasvatetaan joukkoliikenteen osuutta ja palvelutasoa asiakaslähtöisesti. Lisäksi joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä kehitetään joukkoliikenteeseen tukeutuvalla maankäytöllä.

Lähijunaliikenne

Tampereen kaupunkiseudulla on laaja rataverkko, joka mahdollistaa seudullisen lähijunaliikenteen. Lähijunaliikenteen kehittäminen tukee kaupunkiseudun kestävästä kasvusta ja palvelee työ-, opiskelu-, asiointi- ja vapaa-ajan liikkumistarpeita seudullisesti. Lähijuna on tehokas ja ilmastoystävällinen joukkoliikenneväline, joka tarjoaa laadukasta matkustusta ja edistää saavutettavuutta Tampereen keskustan ja kehyskuntien välillä ja koko maakunnassa.

Lähijunaliikenteen käynnistäminen vaatii monien osapuolten yhteistyötä. Kunnat ja kaupungit kehittävät asemanseutujensa maankäyttöä ja liityntäliikennettä. Liikennevirasto suunnittelee lisäraiteita ja ohjaa kaupunkiseutujen joukkoliikennetukea, VR kehittää omia liikennöintimahdollisuuksiaan. Myös alueen kaikki joukkoliikennemuodot kattava seutulippu lisää matkojen ketjuttamista ja joukkoliikennejärjestelmän monipuolista hyödyntämistä.

HANKKEENTILANNE:

Parhailtaan laaditaan kaupunkiraitiotien ensimmäisen vaiheen (Hervanta-Keskusta-Lentävänniemi) alustavaa yleissuunnitelmaa, jossa vertaillaan raitiotievaihtoehtoja bussivaihtoehtoon, tarkennetaan kustannuksia sekä varmistetaan hankkeen toteuttamiskelpoisuus.

TAVOITE:

Valtio osallistuu vastaavalla tavalla kuin pääkaupunkiseudulla raideliikenteen kehittämiseen. Käynnistyneellä vaalikaudella valtion ja kuntien välillä voidaan laatia sopimus, millä toimenpiteillä lähijunaliikennettä voidaan ottaa lisääntyvässä määrin käyttöön seudulla.

HANKKEENTILANNE:

Lähijunaliikenteen kehittämissuunnitelma on käynnistynyt toukokuussa 2011. Suunnitelmassa kuvataan lähivuosien toimenpiteet sekä pidemmän aikavälin tavoite, jossa lähijunaliikenne on keskeinen osa seudullista joukkoliikennejärjestelmää. Lähivuosien toimenpiteet liittyvät mm. seutulippujärjestelmän laajentamiseen, asemanseutujen maankäytön kehittämiseen sekä lähiliikenteen vuorojen lisäämiseen.

TAVOITE:

Valtio osallistuu liikennöintikustannuksiin vastaavalla tavalla kuin pääkaupunkiseudulla ja investoi kauko- ja lähijunaliikenteen tarvitsemiin lisäraiteisiin sekä Tampereen ratapihaan. Valtio edistää myös kilpailun toteutumista lähijunaliikenteen tarjonnassa.

TampereSenior - ikääntyvä yhteiskunta mahdollisuutena –

TampereSenior on Tampereen pormestarin Timo P. Niemisen kesäkuussa 2011 käynnistyvä uusi ohjelma. Ohjelmassa etsitään yhdessä eri tahojen kanssa uusia keinoja varmistaa, että Tampereen seudulla asuu elämäänsä tyytyväisiä ja onnellisia ikäihmisiä.

Ohjelman tavoitteena on vahvistaa Tampereen kaupunkiseudun keskeisten toimijoiden yhteistyötä ikäihmisten palveluissa, lisätä tietopohjaa ikääntyvän yhteiskunnan mahdollisuuksista ja haasteista. Ohjelmassa kootaan käynnissä olevat keskeiset tutkimus- ja kehittämishankkeet sekä levitetään ja jalkautetaan niiden parhaita käytäntöjä.

Ohjelmaa hallinnoi Tampereen kaupunki, mutta mukana ovat myös Pirkanmaan liitto ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymä. Muita tahoja kutsutaan laajasti mukaan niin julkiselta, yksityiseltä kuin kolmannelta sektorilta.

HANKKEENTILANNE:

Ohjelma käynnistyy vuoden selvitystyöllä 1.6.2011

TAVOITE:

Rahoituspohja vahvenee ja ohjelma laajenee kansalliseksi ja kansainväliseksi.

Tampereen Kotitori -palveluintegraattorimalli

Kotitori -palveluintegraattorimalli on uudenlainen tapa järjestää ja kehittää kotona asumista tukevia palveluita julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Integraattoritoiminnasta vastaa yksityisten yritysten muodostama konsortio. Palveluintegraattori ei itse tuota kotihoidon palveluita vaan hankkii ne tuottajaverkostoltaan.

Lähtökohtana on tamperelaisten kotihoidon asiakkaiden ennakoivampi ja sujuvampi palveluiden saaminen riippumatta siitä ovatko palvelut kaupungin vai yksityisen toimijan tuottamia. Mallilla haetaan myös kotihoidon palveluiden tuottavuuden ja kotipalvelumarkkinoiden kehittämistä.

Integraattorin tehtävät. Kotitori-palveluintegraattori muodostaa tehokkaan ja helppokäyttöisen kanavan erilaisten palveluiden hankkimiselle yhdestä palvelupisteestä. Integraattorin tehtävänä on hoitaa asiakasneuvontaa ja -ohjausta, palvelutarpeen arviointia, vastata kotihoidon tukipalveluiden organisoinnista koko kaupungin osalta, vastata väestövastuuperiaatteella noin 400 asiakkaan säännöllisen kotihoidon palveluista sekä välittää ja/tai myydä yksityisesti rahoitettavia palveluita.

Lisäksi rooliin kuuluu kotihoidon palveluiden, prosessien ja toimintojen sekä tietojärjestelmien kehittäminen yhteistyössä kaupungin oman ja yksityisten palveluntuottajiensa kanssa.

Mallin hyödyt. Hyötynä on asiakaslähtöisyys monituottajuuteen pohjautuvan palvelurakenteen ja valinnanmahdollisuuksien kautta. Asiakas voi hoitaa asiansa yhdessä palvelupisteestä. Tiedon ja avun helppo saanti lisää turvallisuuden ja hallinnan tunnetta.

Kaupunki, palveluntuottajat sekä integraattori voivat kukin keskittyä ydinosaamiseensa.

Malli on lisännyt merkittävästi tilaajan ja palveluntuottajien välistä yhteistyötä ja verkostoitumista. Yhteistyöllä on mahdollista vähentää menojen nousupaineita. Toimintamallissa on luotu laatupalkkio- ja kannustemalli. Kotitoriajattelun lähtökohtana on mahdollisuus integraattorimallin laajentamisesta myös muiden palveluiden järjestämiseen.

Kotitori

HANKKEEN TILANNE:

Palveluintegraattori aloitti toimintansa syksyllä 2009, ja toiminta on vakiintunut.

TAVOITE:

Arvonlisäveron tulkinnan ja AVI:n toimilupakäytäntöjen yhteensovittaminen sekä valvonta- ja lupamenettelyn kehittäminen.

Teknologia hoidon tukena (TEHO) – projekti

Teknologia hoidon tukena -projektin tarkoitus on etsiä ja ottaa käyttöön hoitohenkilökunnan työskentelyä tukevia, henkilöstön ja asiakkaiden turvallisuutta ja hyvinvointia lisääviä sekä tuottavuutta kohentavia teknologisia ratkaisuja. Tälle nähdään ikäihmisten palveluiden kehittämisessä selkeä tarve.

Eri puolilla Suomea on tehty erilaisia teknologiakokeiluja ja jossain määrin otettu myös käyttöön teknologisia ratkaisuja hyvinvointipalveluissa, mutta yleisesti ottaen teknologiaa ei kuitenkaan hyödynnetä riittävästi. Tampere näkee asian strategisena ja on aktiivinen toimija hyvinvointi- ja hoivateknologian mahdollisuuksiin liittyvän potentiaalin hyödyntämisessä.

Lyhyellä aikavälillä tavoite on luoda kokonaisvaltainen toimintamalli hyvinvointi- ja turvateknologian käyttöönottamiseksi ja kehittämiseksi

hoitotyöhön ja kuntoutukseen. Malli ottaa huomioon sekä kaupungin oman että ulkoa ostettavan palvelutuotannon. Malli sisältää toiminnallisen, teknisen, hinnoittelun sekä rahoituksen näkökulmat.

HANKKEEN TILANNE:

Visio ja sitä toteuttavat suunnat on määritelty. Toimintamallin luominen on käynnissä. Asialla on ylimmän johdon tuki.

TAVOITE:

Teknologianäkökohdat tulee huomioida ikäihmisten palveluja koskevia suosituksia / normeja määriteltessä.

OPPIMISYMPÄRISTÖJEN KEHITTÄMISEN KOORDINAATIO-HANKE , TOP School –hanke

TOP School hankkeella toteutetaan osaltaan valtuuston vuodelle 2020 asetettua strategista päämäärää: Tampere on korkeatasoisen koulutuksen ja tutkimuksen keskittymä.

Hanke on yksi tilaajaryhmän laajoista kehittämishankkeista, jolle haetaan EAKR -projektirahoitusta vuosille 2011-2013. Hanke on käynnistynyt helmikuussa 2011 ja siitä vastaa tilaajaryhmän projektijohtaja Riitta Juusenaho. TOP School -hankkeen tavoitteena on koota kaupungin sirpaleinen oppimisympäristöjen tiloihin, opetusteknologiaan tai pedagogiseen oppimiskulttuuriin liittyvä kehittämistoiminta yhteen visioon perustuvaksi systemaattiseksi ja laaja-alaiseksi kehittämistoiminnaksi sekä näin nostaa tamperelaiset oppimisympäristöt kansalliseksi ja kansainväliseksi referenssiksi. Tavoitteena on myös suomalaisen koulutusosamisen viennin mahdollistaminen.

Keskeisenä työskentelytapana on verkostojen luominen eri toimijoiden välillä, kaupungin ja yliopistojen sekä yritysten välisen yhteistyön tiivistäminen sekä kansallisiin ja kansainvälisiin verkostoihin osallistuminen.

Hankkeen aikana kaupunkiin muodostetaan edellä mainittuja tavoitteita jatkossa palveleva keskitetty kehittämistoiminnan koordinaatiopiste.

HANKKEEN TILANNE:

Oppimisympäristöjen kehittämisen koordinaatio-hanke ,TOP School -hanke, on alkanut helmikuussa 2011, sen organisaatio on muodostettu ja sen toimintaa ohjaamaan on kutsuttu laaja-alainen koulutusalan ohjausryhmä.

Yhteistyöverkostojen laaja-alainen rakentaminen on aloitettu. Yhteiseen visioon perustuvaa oppimisympäristöjen kehittämistyön pohjatyö etenee.

TAVOITE:

Koulutusalan kehittäminen perustuu pitkälti hankeperustaiseen rahoitukseen. Tampereen kaupunki toimii monella taholla valtakunnallisesti suunnan näyttäjänä ja sen kehittämishankkeiden tuloksia hyödynnetään laajasti. Koulutuksen laaja-alainen kehittäminen edellyttää valtion taholta osallistumista kustannuksiin. Toisaalta liian monimutkaista hankehakemusmenettelyä tulisi keventää.

ECO2 – Ekotehokas Tampere 2020

ECO2 on strateginen projekti, joka käynnistyi vuonna 2010 ja jatkuu vuoteen 2020 saakka. Sitra tukee sen kolmivuotista käynnistysvaihetta. Tavoitteena on vähentää yli 20 prosenttia kasvihuonekaasupäästöjä vuoteen 2020 mennessä, kehittää vähähiilistä kaupunkirakennetta, toteuttaa ekotehokkaita aluekehitys- ja pilottihankkeita niin energian tuotannossa, asumisessa kuin liikenteessä.

Hankkeessa kehitetään mm. kaupunkisuunnitteluun ekotehokkuustyökaluja, edistetään uusiutuvan energian ratkaisuja, joukko- ja kevytliikenneystävällistä kaupunkirakennetta, passiivi- ja nollaenergiarakentamista, ympäristöliiketoimintaa sekä kansalaisten vaikutusmahdollisuuksia ilmastoasioihin. Tärkeä edellytys vähähiilisen kaupunkirakenteen toteuttamiselle on julkisen vallan ohjaus niin maankäytön, asumisen, energian tuotannon kuin joukkoliikenteen suunnittelussa.

Hankkeita toteutetaan laajapohjaisena yhteistyönä kaupungin, yritysten ja yliopistojen sekä tutkimuslaitosten kesken. Hankkeiden rahoittajina ovat kaupungin ja yritysten lisäksi mm. Tekes, TEM ja Sitra.

Lisätietoja: www.eco2.fi

HANKKEENTILANNE:

Uusiutuvan energian, kuten puun ja tuulivoiman sekä jätteestä ja jätelietteestä saatavan energian, osuutta kasvatetaan Tampereen sähkölaitoksen strategian mukaisesti. Myös hajautettua uusiutuvaa energiaa, kuten maa- ja aurinkolämpöä, edistetään. Ekotehokkaan kaupunkisuunnittelun aluekehityshankkeita on käynnissä mm. Vuoreksessa, Nurmi-Sorilassa ja Härmälänrannassa. Kaavoituksen ekotehokkuusarvioinnin työkalut (KEKO ja Ecocity Evaluator) ovat testivaiheessa ja pyritään ottamaan vakituisen käyttöön vuonna 2012. Energiatehokasta asumista, kuten passiivi- ja nollaenergiataloja esitellään Vuoreksen asuntomessuilla kesällä 2012. Tampere edellyttää kaikelta kaupungin tonteille tapahtuvalta uudisrakentamiselta vähintään A-energiatasoa vuodesta 2012 lähtien. Näin Tampere haluaa olla edelläkävijä toteutettaessa ERA17-ohjelmaa. Laajapohjaisia yhteistyöhankkeita on käynnistetty energiaterhokkaan korjaustoiminnan jouduttamiseksi niin palvelu- kuin asuinrakennuskannassa. Raideliikenteen lisäksi Tampereella parannetaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita erityisesti keskustassa ja valmistaudutaan sähköautojen ja muiden vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöön.

TAVOITE:

Valtion tulee energiaveroratkaisuissa varmistaa kaukolämmön kilpailukyky ja tukea siirtymistä uusiutuviin polttoaineisiin yhdistetyn kaukolämmön ja -sähkön tuotannossa. Energiaterhokkuuden parantamiseen ja hajautettujen uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoon tulee myöntää tukea. Puhtaan teknologian tutkimus- ja kehitystyötä tulee tukea voimakkaasti. Rakentamisen energiaterhokkuuden ohjaus tulee olla pitkäjänteistä ja ennakoitavaa. Vähäpäästöisiä liikennepolttoaineita ja ajoneuvokannan uusiutumista tulee tukea verohelpotuksin.